

Könyvszemle

Ignazio Silone: Utazás Párizsba

(Präger kiadás)

Silone régi, ismert témája kerül újabb feldolgozásra ebben a novella kötetben. Az anyag a régi, a cafónik nyomorúságos esellett eleje, anyagi szegénysége és szellemi sötétsége, de a feldolgozás és témakezelés újszerű alkotás formájában kerül ki a művész kezei közül. Mint maga, a falusi élet: a keret, az életviszonyok ugyanazok. A pap minden vasárnap ugyanazokat a szavakat mormolja, a vén asszonyok babonás meséket mondogatnak sűrű keresztvetések közepette. A szőlő is beérik minden ésszel s a kukoricaliszt is csak telen élvezhető, mert várásra megoldhosodik, savanyú lesz és az embernek még evés előtt hányingere támad.

Csak ritkán akad valaki, aki megunva a polentát, külföldre kívánczik. Ez felrázza a falut. A cafóniknak nem szabad elhagyniok falujukat, szűkebb hazájukat, mert a városban úgy is sok már a munkanélküli, minek még szaporítani őket? Kivándorolni nem lehet, mert az államnak kell a katona. De hova is menne a cafóni? Csak ördögmesékben hall a világról, a falun kívül a gonosz uralkodik. És végeredményben ahhoz, hogy valaki polentát, egyen, nem szükséges Párisba menni. A cafónik összetartanak. A carabinieriokhoz sose jut el aülő hang. Útálják őket. Ha róluk van szó, még kicsinyes torzsalkodásaikat is félreteszik. Ellenséggel szemben egységesen kell fellépni. Ez még távolról sem jeleni, hogy a cafónik lázadásra lennének képesek. A cafóni-lázadás csak tradicionális briganti módon képzelhető el. Az elégedetlenség nem képes áttörni a szellemi sötétségen, a babonán és a hagyományon és a carabinieriin. Itt még a lázadás is csak a hagyományok útján juthat kifejezésre.

Nehéz, lenyomott sorsok. Az élet észrevehetetlen csigalassúsággal halad. A fejlődés csak zavarokat, újabb gondokat okoz, de a halott sirató asszonyok nem szaladhatnak a halottas kocsi után csúffá téve önmagukat és a halottat, a nyilvános irnoknak is alig jut már valami munka, ma már majdnem minden buta liba tud írni-olvasni és szerelmi levelezését sajátkezűleg bonyolítja le. Ezért is olyan boldogtalan a világ! Minden tapasztalat nélkül önmaga akarja irányítani mindenki a saját sorsát, ahelyett, hogy azt gyakorlott kezekre, tapasztalatokban gazdag emberre bízna.

Talán csak az a lassan megnyilvánuló haladás az egyetlen biztató ezekben a novellákban. Ha ezek a jelenségek nem lennének, szinte végzetszerű képeket mutatna be Silone. A cafóni buta, korlátolt, babonás, gyáva cafóni maradna és a carabinieriok időtlen időkhig ott cirkálnának a falú és város között őrizve a polgári és isteni rendet és nyugalmat.

Kalmár István

Ehrenburg új könyve: Éjjel-nappal, éjjel-nappal (Präger kiadás)

Az orosz fakivittel legfontosabb gócpontján: a hideg északi erdők, világos, sarki éjszakák, a fehér éji homály világában, a rövid napok különös hatású napsugara alatt játszódik le Ilja Ehrenburg legújabb, magyarul megjelent regénye, az: Éjjel-nappal, éjjel nappal. Csata folyik. Gazdasági csata. Egy új világrend megszervezésének fontos epizódja ez a csata. A fa fegyelmezett leeresztése a Dvina folyó duzzadt vizén a Fehér tengerre. A tengeren ólálkodó svéd hajó lesi, ahogy mikor kormányozzák rosszul a fát, mikor zúdulnak, szabadulnak ki a tengerre a szétszakadt tutajok, hogy a tengeráramlat vigye, vigye kifelé a fát, a kis tolvaj hajók prédájául... Meg kell tanulni jól kormányozni a fát.